

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Ochrana základních práv v návrhu AIA

JUDr. Mgr. Eva Fialová, LL.M., Ph.D.

14. září 2023

České právo a informační technologie 2023

Za podpory projektu TAČR, č. TL05000550, Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence (Big Data 4AI)

Východiska AI Actu

- Ochrana základních práv
- Ochrana demokracie a právního řádu
- Ochrana životního prostředí

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Rozdělení AI systémů

- Systémy s neakceptovatelným rizikem
 - Systémy s vysokým rizikem
 - Systémy s omezeným rizikem
 - Ostatní systémy
-
- Základní modely
 - Generativní systémy
 - General-purpose AI systems

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Rizikové systémy

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

- Systémy s vysokým rizikem
 - Riziko pro bezpečnost a zdraví (*safety and security*)
 - Bezpečnostní součást výrobků, výrobky na které se vztahuje povinnost posouzení shody a některé další výrobky
 - Riziko pro základní práva
- Systémy s omezeným rizikem
 - Systémy AI sloužící pro komunikaci (chatboti)
 - Deep-fake
 - Systémy rozpoznávání emocí a biometrické kategorizace

Subjekty v AI řetězci

- Poskytovatelé základních modelů
- Poskytovatelé AI systémů
- Provozovatelé AI systémů
- Uživatelé AI systémů
- Dotčené osoby

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Povinnosti subjektů

- Poskytovatelé základních modelů
 - Identifikovat, snižovat, mírnit rozumně předvídatelná rizika
- Poskytovatelé vysoce rizikových AI systémů
 - Systém řízení rizik (identifikace známých a rozumně předvídatelných rizik, opatření ke snížení / vyloučení rizika)
- Provozovatelé všech systémů
 - Vývoj a používání AI systémů v souladu s Listinou základních práv EU, zákaz diskriminace, diverzita, etické zásady
- Provozovatelé vysoce rizikových AI systémů
 - Fundamental rights impact assessment
- Uživatelé systémů s omezeným rizikem
 - Transparentnost, souhlas, kde je třeba, právo na námitku a lidský dohled

Riziko pro lidská práva

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

- *Risk to rights*
 - Nemožnost vypočítat následky újmy pro lidská práva a pravděpodobnost vzniku újmy
 - Rozpor mezi lidskými právy (ochrana jednoho může znamenat narušení jiného)
- Dotváření judikaturou
- Povinnost ochrany ze strany soukromých subjektů
- Nebude ochrana lidských práv jen formální?

Hegemonie poskytovatelů

- Vývoj AI základních modelů a AI systémů mimo EU
- Dostatečné prostředky k plnění povinností budou mít velcí poskytovatelé mimo EU
- Rozšiřování do dalších systémů a aplikací

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Závěrem

- Omezit povinnosti v oblasti ochrany lidských práv *ex ante*
- Povinnosti *ex post* (audity, notifikace)
- Využití stávajícího právního rámce
- Zvláštní zákon (zákony) pro využívání AI systémů orgány veřejné moci

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Akademie věd ČR

Děkuji za pozornost!